

Sygn. akt III AUz 383/15

POSTANOWIENIE

Dnia 29 lipca 2015 r.

Sąd Apelacyjny – III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Daria Stanek (spr.)

Sędziowie: SA Jerzy Andrzejewski

SA Bożena Grubba

po rozpoznaniu w dniu 29 lipca 2015 r. w Gdańsku

na posiedzeniu niejawnym

w sprawie R. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o składki

na skutek zażalenia R. K. na postanowienie Sądu Okręgowego w Bydgoszczy VI Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 28 kwietnia 2015 r. w przedmiocie odrzucenia apelacji

postanawia:

1. uchylić postanowienie,
2. sprostować z urzędu oczywistą omyłkę zawartą w rubrum zaskarżonego postanowienia w ten sposób, że w miejsce daty „28 kwietnia 2014 r.” wpisać datę: 28 kwietnia 2015 r.”.

Sygn. akt III AUz 383/15

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 19 lutego 2015 r. Sąd Okręgowy w Bydgoszczy – Wydział VI Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie R. K. od decyzji ZUS O/B. z dnia 27 stycznia 2014 r.

Ubezpieczony wniósł apelację od wyroku w dniu 19 marca 2015 r.

Zarządzeniem z dnia 23 marca 2015 r. wnioskodawca został wezwany do usunięcia braków formalnych apelacji poprzez wskazanie wartości przedmiotu zaskarżenia oraz uiszczenie opłaty w kwocie 30 zł w terminie tygodniowym od daty doręczenia wezwania pod rygorem odrzucenia apelacji.

Wezwanie zostało doręczone ubezpieczonemu w dniu 27 marca 2015 r.

Ubezpieczony w dniu 27 marca 2015 r. uiszczył należną opłatę, jednak nie wskazał wartości przedmiotu zaskarżenia.

Z uwagi na powyższe Sąd Okręgowy, na podstawie art. 370 k.p.c., odrzucił apelację wnioskodawcy.

R. K. wywiódł zażalenie na ww. postanowienie Sądu Okręgowego, podnosząc, iż w dniu 31 stycznia 2014 r. przesłał do Sądu pismo zawierające informację co do wartości przedmiotu zaskarżenia w sprawie VI U 987/13, która bezpośrednio łączy się ze sprawą VI U 558/14. Wartość tę podał także w apelacji z dnia 16 marca 2015 r. Ubezpieczony załączył do zażalenia kopie ww. dokumentów.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie wnioskodawcy zasługiwało na uwzględnienie w sposób skutkujący uchyleciem zaskarżonego postanowienia.

Na wstępie wskazać należy, że przepis art. 368 k.p.c. określa niezbędne elementy konstrukcyjne apelacji, stanowiąc w § 2, że w sprawach o prawa majątkowe należy oznaczyć wartość przedmiotu zaskarżenia przy odpowiednim zastosowaniu reguł określonych

w art. 19-24 i 25 § 1 k.p.c. W razie stwierdzenia braków formalnych pisma procesowego zawierającego apelację strona zostanie wezwana do jego uzupełnienia lub poprawienia

w wyznaczonym terminie (terminie sądowym) pod rygorem odrzucenia apelacji (art. 130 § 1 k.p.c. w zw. z art. 370 k.p.c.).

Istnienie obowiązku oznaczenia przez stronę w apelacji wniesionej w sprawie

z zakresu ubezpieczeń społecznych wartości przedmiotu zaskarżenia nie powinno budzić wątpliwości, gdyż żaden z przepisów nie zwalnia strony z tego obowiązku. Wątpliwości mogą natomiast powstać co do skutków jego niewykonania. Sąd Apelacyjny zwraca jednak uwagę, iż kwestia ta była przedmiotem zagadnienia prawnego przedstawionego Sądowi Najwyższemu do rozstrzygnięcia. W uchwale z dnia 7 lipca 2005 r. (II UZP 7/05, OSNP 2005/24/396) Sąd Najwyższy stwierdził, że nieuzupełnienie przez stronę w wyznaczonym terminie braku apelacji polegającego na nieoznaczeniu wartości przedmiotu zaskarżenia

w sprawie o prawo majątkowe (art. 386 § 2 k.p.c.) może stanowić podstawę do jej odrzucenia (art. 370 k.p.c.), także w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych. Zagadnienie prawne rozstrzygnięte tą uchwałą zostało przedstawione w sprawie, w której apelacja została wniesiona przez stronę wnoszącą odwołanie od decyzji organu rentowego, przy czym strona nie była reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika. Odnosząc się do stanu faktycznego sprawy, Sąd Najwyższy poczynił w uzasadnieniu uchwały liczne zastrzeżenia,

z których wynika, że nie zawsze należy wzywać stronę do oznaczenia wartości przedmiotu zaskarżenia. W ocenie Sądu Najwyższego nie ma takiej potrzeby wówczas, gdy zakresem zaskarżenia objęte jest żądanie przyznania oznaczonej kwoty pieniężnej, a także wówczas, gdy z zawartych w apelacji twierdzeń strony wartość przedmiotu zaskarżenia wynika

w sposób niewątpliwy.

Niezależnie od powyższego Sąd Apelacyjny wskazuje, iż uzupełnianie braków apelacji jest częściowo uregulowane w art. 370 k.p.c. Przepis ten dotyczy w zasadzie odrzucenia apelacji, wobec czego procedura uzupełniania braków jest w nim określona fragmentarycznie i dlatego zastosowanie znajduje art. 130 k.p.c. Przepis art. 370 k.p.c., odmiennie od art. 130 k.p.c., reguluje natomiast skutek nieuzupełnienia braku apelacji, który polega na odrzuceniu apelacji przez sąd. Trafnie jest przy tym stanowisko, że odrzucenie apelacji z powodu nieuzupełnienia braku nie dotyczy jakiegokolwiek uchybienia, ale tylko takiego, którego nieuzupełnienie uniemożliwia nadanie apelacji właściwego biegu. Zgodnie bowiem z art. 130 § 1 k.p.c., jeżeli pismo procesowe nie może otrzymać prawidłowego biegu wskutek niezachowania warunków formalnych, przewodniczący wzywa stronę, pod rygorem zwrócenia pisma (odrzućcia środka zaskarżenia) do poprawienia go lub uzupełnienia

w terminie tygodniowym. Z treści tego przepisu wynika zatem, że ma on zastosowanie tylko w przypadku, gdy niezachowany warunek formalny pisma jest tego rodzaju, że pismo nie może otrzymać prawidłowego biegu.

W stanie faktycznym rozpoznawanej sprawy istotne jest zatem rozważenie,

czy wezwanie do uzupełnienia apelacji przez określenie wartości przedmiotu zaskarżenia jest niezbędne dla nadania jej prawidłowego biegu. W utrwalonym orzecznictwie przyjmuje się bowiem, że rozpoznając zażalenie na odrzucenie apelacji, sąd drugiej instancji powinien zbadać nie tylko, czy strona wykonała wezwanie do uzupełnienia braków apelacji, lecz także, czy wezwanie to było uzasadnione (por. orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 1956 r., 4 CZ 126/56, OSN 1957 nr 1, poz. 26; z dnia 21 lutego 1961 r., 2 CZ 14/61, OSN 1962

nr 4, poz. 133; z dnia 6 listopada 1972 r., III CRN 256/72, OSPiKA 1973 nr 4, poz. 84; z dnia 25 lipca 2001 r., I CZ 48/01, Biuletyn SN Izba Cywilna 2002 nr 1, s. 54; z dnia 28 stycznia 2005 r., III UZ 29/04, OSNP 2005 nr 11, poz. 165).

Określenie wartości przedmiotu sporu i wartości przedmiotu zaskarżenia spełnia kilka funkcji. Przede wszystkim służy ono stwierdzeniu właściwości rzeczowej sądu oraz dopuszczalności skargi kasacyjnej, ale także ma na celu ustabilizowanie przedmiotu sporu

i zakresu zaskarżenia dla eliminacji możliwości dowolnego ich określania w poszczególnych stadiach procesu dla potrzeb dopuszczalności zaskarżenia (skargi kasacyjnej) oraz ponoszenia kosztów procesu (ich rozliczenia między stronami). Te funkcje są spełniane także

przez oznaczenie wartości przedmiotu zaskarżenia w apelacji i dotyczą również spraw

z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych. Dlatego też w art. 368 § 2 k.p.c. w sposób jednoznaczny wprowadzono obowiązek oznaczenia w apelacji wartości przedmiotu zaskarżenia w sprawach o prawa majątkowe, wypełnienie którego powinno być egzekwowane na odpowiednim etapie postępowania (por. uchwały Sądu Najwyższego z dnia 29 lipca

2003 r., III PZP 10/03, OSNP 2004 nr 3, poz. 43 i z dnia 7 lipca 2005 r., II UZP 7/05, OSNP 2005 nr 24, poz. 396 oraz postanowienie z dnia 30 stycznia 2003 r., I PK - 2,68/02, Monitor Prawa Pracy - wkładka z 2004 r. nr 9, poz. 10).

Powyższe znajduje również potwierdzenie w uchwale Sądu Najwyższego z dnia

27 marca 2008 r. (III CZP 7/08, OSNC 2009/4/55, Biul.SN 2008/3/, Lex nr 357265),

w uzasadnieniu której wskazane zostało, iż wezwanie do usunięcia braków formalnych apelacji pod rygorem jej odrzucenia w razie nieusunięcia braków w wyznaczonym terminie, zgodnie z art. 370 lub 373 k.p.c., bądź też natychmiastowe odrzucenie apelacji, zgodnie

z art. 370¹ k.p.c., bez wzywania do usunięcia jej braków, może nastąpić jedynie wtedy,

gdy braki te są tego rodzaju, że powodują, iż nie można apelacji nadać prawidłowego biegu. Jeżeli zatem apelacja jest dotknięta brakami formalnymi, jednak nie są to braki, które uniemożliwiają nadanie jej biegu, nie może nastąpić wezwanie do ich usunięcia pod rygorem odrzucenia apelacji (art. 370 i 373 k.p.c.) lub odrzucenie apelacji bez wzywania

do usunięcia braków (art. 370¹ k.p.c.). Tożsame stanowisko zaprezentował Sąd Najwyższy również

w postanowieniu z dnia 5 września 2008r. (I CZ 65/08, LEX nr 786738), postanowieniu

z dnia 5 grudnia 2006 r. (II PZ 57/06, OSNP z 2008 r., z. 1-2, poz. 18), postanowieniu z dnia 15 września 2000 r. (I PZ 58/00, OSNAPiUS 2002 nr 9, poz. 214) oraz w postanowieniu

z dnia 17 listopada 1998 r. (II UKN 477/98, OSNP 2000, z. 4, poz. 163).

Przekładając powyższe rozważania na grunt analizowanej sprawy wskazać należy,

że w ocenie Sądu Apelacyjnego brak wskazania przez skarżącego wartości przedmiotu zaskarżenia w określonym terminie nie powinien w rozpoznawanej sprawie skutkować pozbawieniem go drogi odwoławczej. Należy zauważyć, że zakresem zaskarżenia objęte jest żądanie umorzenia należności składkowych tj. oznaczonej kwoty pieniężnej. Z treści apelacji wynika w sposób niewątpliwy, że wnioskodawca wyrok Sądu Okręgowego zaskarża

w całości, wyrokiem tym oddalono zaś odwołanie ubezpieczonego od decyzji ZUS z dnia

27 stycznia 2014 r. odmawiającej wszczęcia postępowania w przedmiocie rozpatrzenia wniosku o umorzenie należności składkowych. Przedmiotowe należności – co ustalił Sąd

I instancji - ustalone zostały prawomocną decyzją ZUS z dnia 5 lutego 2013 r. i obejmują należności z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne w kwocie 23.194,22 zł wraz z odsetkami w kwocie 13.114,00 zł. Tym samym wartość przedmiotu zaskarżenia – nie oznaczona wprost, ale jednak wynikająca z twierdzeń wnioskodawcy – nie powinna budzić wątpliwości Sądu Okręgowego, skutkujących wezwaniem do uzupełnienia

przedmiotowego braku formalnego, który – w ocenie Sądu Apelacyjnego – nie uniemożliwia nadania sprawie dalszego biegu.

Konkludując, Sąd Apelacyjny uznał, że skoro ze środka odwoławczego w sposób zrozumiały wynika, że ubezpieczony nie jest usatysfakcjonowany rozstrzygnięciem Sądu

I instancji i zaskarża wyrok w całości, przy czym przedmiotem sporu jest oznaczona kwota pieniężna, to brak precyzyjnego wskazania wartości przedmiotu zaskarżenia nie uzasadnia wzywania wnioskodawcy do usunięcia tego braku formalnego i – wobec jego nieuzupełnienia – odrzucenia apelacji.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny, na mocy art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z 397 § 2 k.p.c., orzekł, jak w sentencji.